

2022-10-28

Ert dnr: I2022/01350

i.remissvar@regeringskansliet.se
i.transport.remissvar@regeringskansliet.se

Handläggare: Lars Sandberg

Svensk Kollektivtrafiks remissvar angående Arlanda flygplats – en plan för framtiden (Ds 2022:11)

Svensk Kollektivtrafik är bransch- och intresseorganisation för de regionala kollektivtrafikmyndigheterna och länstrafikbolagen i Sverige. Normalår görs mer än 1,7 miljarder resor i våra medlemmars trafik, vilket motsvarar 99 % av landets busstrafik och 90 % av landets persontågstrafik. Kollektivtrafiken har kommit mycket långt i arbetet mot fossilfrihet. Den upphandlade busstrafiken drivs i dag till 95 procent av förnybara drivmedel eller el. Spårvagns- och tunnelbanetrafiken drivs helt med el och tågtrafiken drivs nästan helt med el.

Sammanfattning av utredningens förslag

I utredningen föreslås att

- Regeringen bör ge Trafikverket i uppdrag att utreda behovet av åtgärder för att förstärka kapaciteten i spår- och väginfrastrukturen till och från Arlanda flygplats utifrån ett tillgänglighets- och robusthetsperspektiv. Trafikverket bör även ta hänsyn till samhällsutvecklingen i övrigt som kan påverka behovet av resor och transporter av gods i regionen runt Arlanda flygplats.
- Regeringen bör ta initiativ till en Arlandaförhandling. I förhandlingen bör berörda kommuner och regioner, Swedavia och Trafikverket delta. Inriktningen för förhandlingen bör vara att lägga grunden för byggande av ny infrastruktur, bättre kollektiva transporter, ökat bostadsbyggande och en större arbetsmarknad.
- Andelen av passagerarna som åker kollektiva färdmedel till och från Arlanda flygplats bör öka till minst 60 procent senast år 2030.
- Regeringen bör initiera en förhandling med A-Train med inriktningen att sänka avgifterna för de passagerare som använder snabbflygtåget.
- Regeringen bör i god tid, inför det att avtalet med A-Train löper, ut ta fram en inriktning för hur en fortsatt snabbflygtåg ska kunna bedrivas efter avtalet mellan staten och A-Train löper ut.

Svensk Kollektivtrafiks yttrande

Kapitel 5.8 Anslutande transportinfrastruktur måste vara robust och behöver utvecklas med fokus på ökad kollektivtrafik

Svensk Kollektivtrafik ställer sig positiv till utredningens förslag om att regeringen bör ge Trafikverket i uppdrag att utreda behovet av åtgärder för att förstärka kapaciteten i spår- och väginfrastrukturen till och från Arlanda flygplats utifrån ett tillgänglighets- och robusthetsperspektiv. Trafikverket bör som utredaren skriver även ta hänsyn till samhällsutvecklingen i övrigt som kan påverka behovet av resor och transporter av gods i regionen runt Arlanda flygplats. Angående kollektivtrafikfrågor bör uppdraget utöver Region Stockholm, Mälardalsrådet och Arlandaregionen även samrådas med Region Uppsala.

Vi är även positiva till förslaget om att regeringen bör ta initiativ till en Arlandaförhandling. I förhandlingen bör berörda kommuner och regioner, Swedavia och Trafikverket delta. Inriktningen för förhandlingen bör vara att lägga grunden för byggande av ny infrastruktur, bättre kollektiva transporter, ökat bostadsbyggande och en större arbetsmarknad.

Kapitel 5.9 Fler bör åka med kollektivtrafik

Svensk Kollektivtrafik ställer sig positiv till att andelen av passagerarna som åker kollektiva färdmedel till och från Arlanda flygplats bör öka till minst 60 procent senast år 2030¹ för att minska klimatutsläppen och för att minska trängseln på vägarna och spåren innan flaskhalsarna i infrastrukturen blir ohanterliga och kostsamma. Vi delar utredarens bedömning att det behövs en rad åtgärder för att uppnå detta; en förstärkt kollektivtrafik, öka resenärernas förtroende för en trygg, säker och tillförlitlig kollektivtrafik, öka kapaciteten i väg- och spårinfrastrukturen samt olika typer av styrmedel. Det är vidare viktigt att staten agera i olika led med sina myndigheter och bolag för att målet ska uppnås. Vi anser därför att regeringen ska ge Trafikverket i uppdrag att ta fram ett utvecklat planeringsunderlag för att öka kollektivtrafikandelen.

Som utredaren påpekar så bromsar stationsavgiften på Arlanda Central, som tas ut som ett påslag på biljetten, en s.k. passagebiljett på 120 kr per person, utvecklingen mot en högre kollektivtrafikandel. Utredarens förslag om att regeringen bör initiera en förhandling med A-Train med inriktningen att sänka avgifterna för de passagerare som använder snabbflygtåget är inte tillräckligt. Svensk Kollektivtrafik anser att stationsavgiften ska tas bort eller finansieras av staten. Vi anser därför att regeringen ska initiera en förhandling med A-Train om att ta bort stationsavgiften för all tågtrafik som trafikerar stationen. Om det inte är möjligt att komma överens anser vi att staten ska finansiera stationsavgiften fullt ut. Om staten ingår ett dåligt avtal ska staten ta den fulla kostnaden för avtalet. Vi anser att denna kostnad så långt möjligt bör täckas med statens intäkter från den royalty som staten får från A-Train på de vinster som uppstår i trafiken på Arlandabanan.

Svensk Kollektivtrafik vill i detta sammanhang understryka att det är mycket viktigt att staten inte ska ingå OPS-avtal eller liknande avtal som innebär att kollektivtrafikens kostnader ökas och kollektivtrafikens andel av resandet hålls nere för att inte motverka minskningen av klimatutsläppen, hindra utvecklingen mot vidgade arbetsmarknadsregioner och försvåra för möjligheterna att minska trängseln och köerna i infrastrukturen.

¹ Jämfört med knappt 50 procent år 2018, s.99 i utredningen

SVENSK KOLLEKTIVTRAFIK

2022-10-28

Inte heller förslaget om att regeringen i god tid inför att avtalet med A-Train löper ut² bör ta fram en inriktning för hur en fortsatt snabbflygtåg ska kunna bedrivas efter avtalet mellan staten och A-Train löper ut är tillräckligt. Svensk Kollektivtrafik anser att möjligheterna att trafikera Arlanda med regional- och pendeltåg ska förbättras så snart som möjligt. Vi anser därför att staten i stället i god tid ska ta fram en inriktning för hur den fortsatta tågtrafiken bör tas fram, där de regionala kollektivtrafikmyndigheternas tåg ges samma möjligheter att trafikera flygplatsen som snabbflytågen efter avtalet mellan staten och A-Train löper ut.

SVENSK KOLLEKTIVTRAFIK

Johan Wadman
VD

² Enligt det nya avtalet, som ingicks 2019, mellan staten, genom Arlandabanan Infrastructure AB (AIAB), och A-Train kommer staten inte ha rådighet över Arlandabanan förrän år juli 2050